

TRIDENTINUM

TRENTON KIRKOLLISKOKOUKSEN
reformi- ja oppidekreetit
sekä kaanonit

Suomentanut Martti Voutilainen OP

KATOLINEN TIEDOTUSKESKUS 2016

Alun perin julkaistu vuonna 1984 sarjassa
Missiologian ja ekumeniikan seuran julkaisuja, 43.
Uusi, korjattu laitos julkaistu Luther-Agricola-seuran luvalla,
Katolinen tiedotuskeskus 2016.

© Copyright 2016 Katolinen tiedotuskeskus, Helsinki
Suomennos Martti Voutilainen OP
Painopaikka Hansaprint, Turenki 2016
ISBN 978-952-7153-13-0

KUUDES ISTUNTO

pidetty 13. päivänä tammikuuta 1547.

DEKREETTI VANHURSKAUTTAMISESTA

Johdanto

Kun näinä aikoina on monien mielten hämmennykseksi ja kirkon ykseyden suureksi vahingoksi levitetty erästä oppia vanhurskauttamisesta, tämä pyhä ekumeeninen ja yleinen Pyhässä Hengessä laillisesti koollekutsuttu Trenton kirkolliskokous puheenjohtajinaan Kristuksessa isämme ja Jumalan armosta paa­vimme Paavali III:n legaatit: kardinaalit Johannes Maria de Monte ja Marcellus, haluaa kaikkivaltiaan Jumalan ylistykseksi ja kunniaksi, kirkon rauhaksi ja sielujen pelastukseksi esittää kaikille kristityille vanhurskauttamista koskevan toden ja terveen opin, jonka Kristus Jeesus, *vanhurskauden aurinko*¹ ja meidän uskomme alkaja ja täyttäjä² opetti, jonka apostolit antoivat eteen­päin ja jonka katolinen kirkko Pyhän Hengen mieliin muistut­tamana on ainaisesti säilyttänyt; kieltäen ankarasti, ettei kukaan rohkenisi uskoa, saarnata tai opettaa toisin kuin tämä dekreetti säätää ja julistaa.

1 Mal. 4:2.

2 Hepr. 12:2.

Luku 1. Ihmisluonnon ja lain voimattomuudesta ihmisten vanhurskauttamiseksi.

Pyhä synodi julistaa ensiksi, että kaikkien tulee vanhurskauttamisopin oikeaksi ja vilpittömäksi ymmärtämiseksi tietää ja tunnustaa, että kun kaikki ihmiset Aadamin lankeemuksessa menettivät viattomuutensa, tulivat saastaisiksi³ ja (kuten Apostoli sanoo) luonnostaan vihan lapsiksi⁴, niin kuin synodi perisyntiä koskevassa dekreetissä on esittänyt, ihmiset olivat siinä määrin synnin orjia⁵ ja paholaisen ja kuoleman vallan alaisia, että eivät ainoastaan pakanakansat luontonsa voimien varassa vaan eivät myöskään juutalaiset Mooseksen lain kirjaimen avulla voineet vapautua tai kohota jälleen pystyyn, vaikkei heissä vapaa valinta suinkaan ollut sammunut mutta kylläkin heikentynyt ja vinoutunut.

Luku 2. Kristuksen saapumisen salaisuudesta ja tarkoituksesta

Siksi tapahtuikin, että taivaallinen Isä, *laupeuden Isä ja kaiken lohdutuksen Jumala*⁶ lähetti ihmisille, – sitten kun oli koittanut autuas aikojen täyttymys,⁷ – Poikansa Jeesuksen Kristuksen, jonka hän ennen lain antamista ja lain aikana oli ilmoittanut ja luvannut lukuisille pyhille Isille, jotta hän lunastaisi lain alla olevat juutalaiset⁸ ja jotta pakanat, *jotka eivät tavoitelleet vanhurskautta*⁹, sen saavuttaisivat ja jotta kaikki pääsisivät lapsen asemaan.¹⁰ Hä-

3 Vrt. Jes. 64:6.

4 Ef. 2:3.

5 Room. 6:20.

6 2. Kor. 1:3.

7 Vrt. Gal. 4:4.

8 Vrt. Gal. 4:5.

9 Room. 9:30.

10 Vrt. Gal. 4:5.

net Jumala on asettanut armoistuimeksi uskon kautta hänen vereensä¹¹, meidän syntiemme sovituksesi, eikä ainoastaan meidän, vaan koko maailman syntien.¹²

Luku 3. Ketkä Kristuksen kautta vanhurskautetaan.

Vaikka hän totisesti on kuollut kaikkien edestä,¹³ kaikki eivät kuitenkaan vastaanota hänen kuolemansa aikaansaamaa hyötyä, vaan ainoastaan ne, jotka tulevat osallisiksi hänen kärsimisensä ansioista. Kun nimittäin ihmiset vain siksi, että he Aadamin siemenestä syntyneinä ovat syntymästä saakka vailla vanhurskautta ja siis hänen kauttaan suvun jatkumisen tietä siitetyiksi tultuaan saavat itseensä kukin oman vääryytensä, samoin jolleivat he uudestisyntyneinä Kristuksessa, he eivät koskaan tulisi vanhurskauteiksi, sillä hänen kärsimisensä ansioon perustuvan uudestisyntymisen kautta heille annetaan se armo, jonka kautta heistä tulee vanhurskaita. Tästä Jumalan hyvästä teosta Apostoli kehottaa meitä aina kiittämään Isää, joka on tehnyt meidät soveliaiksi olemaan osalliset siitä perinnöstä, joka pyhillä on valkeudessa, häntä, joka on pelastanut meidät pimeyden vallasta ja siirtänyt meidät rakkaan Poikansa valtakuntaan. Hänessä meillä on lunastus, syntien anteeksisaaminen.¹⁴

Luku 4. Alustava kuvaus jumalattoman vanhurskauttamisesta ja sen toteutumismuodosta armon aikakaudella.

Jumalattoman vanhurskauttamisen kuvaus voidaan alustavasti luonnehtia sanomalla, että siinä ihminen siirretään siitä olotilasta, johon hän ensimmäisen Aadamin jälkeläisenä syntyy, armon

11 Room. 3:25.

12 1. Joh. 2:2.

13 2. Kor. 5:15.

14 Kol. 1:12-14.

ja Jumalan lapseksi ottamisen olotilaan,¹⁵ mikä tapahtuu toisen Aadamin, Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen kautta. Tämä siirtäminen ei evankeliumin julistamisen jälkeen voi tapahtua ilman uudestisyntymisen pesua tai ainakin siihen kohdistuvaa halua, niin kuin on kirjoitettu: *Jos joku ei synny vedestä ja Pyhästä Hengestä, ei hän voi päästä sisälle Jumalan valtakuntaan.*¹⁶

Luku 5. Vanhurskauttamiseen valmistautumisen välttämättömyydestä aikuisten ollessa kyseessä; ja mistä se on lähtöisin.

Kirkolliskokous julistaa lisäksi, että aikuisten kohdalla vanhurskauttamisen alku on Jumalasta Jeesuksen Kristuksen kautta ja ennalta ehättävän armon vaikuttaessa. Se on siis lähtöisin Jumalan kutsusta, jolla kutsutaan kaikkea ansiota vailla olevat ihmiset. Näin ne, jotka syntien kautta olivat kääntyneet pois Jumalasta, nyt hänen herättävän armonsa kautta, joka auttaa ihmisiä kääntymään heidän Jumalalta tulevaan vanhurskauttamiseen, vapaasti myöntyen tähän armoon ja käymällä yhteistyöhön sen kanssa, valmistautuvat vanhurskauttamiseen, niin että kun Jumala koskettaa ihmisen sydäntä Pyhän Hengen valaisulla, ihmisen toisaalta ei ole kokonaan toimimaton vastaanottaessaan tämän valaisun, jonka hän olisi voinut torjua, ja toisaalta ei kuitenkaan ilman Jumalan armoa olisi voinut vapaalla tahdollaan itse johdattaa itseään vanhurskauteen Jumalan edessä. Siksipä Pyhässä kirjassa sanotaan: *Kääntykää minun tyköni, niin minä kääntyn teidän tykönnne,*¹⁷ jossa vapaudellemme osoitetaan kehoitus ja johon vastaamme: *Palauta meidät, Herra, tykösi, niin me palajamme,*¹⁸ jossa me tunnustamme Jumalan ennalta ehättävän armon.

15 Vrt. Room. 8:23.

16 Joh. 3:5.

17 Sak. 1:3.

18 Valit. 5:21.

Luku 6. Valmistautumisen muoto.

Ihmiset valmistetaan vanhurskauteen, kun he Jumalan armon herättäminä ja auttamina tulevat kuulemisesta uskoon¹⁹ ja vapaasti kääntyvät Jumalan puoleen uskoen sen olevan totta, mitä Jumala on ilmoittanut ja luvannut, ennen kaikkea sen, että Jumala vanhurskauttaa jumalattoman *armostaan sen lunastuksen kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa*.²⁰ Tätä valmistautumista on myös se, kun he ymmärtäen olevansa synnintekijöitä kokevat hyödykseen pelkoa Jumalan vanhurskautta ajatellessaan ja siitä sitten suuntautuvat tarkastelemaan Jumalan laupeutta, ja niin rohkaisu- tuvat toivoon luottaen Jumalan olevan heille Kristuksen tähden armollinen ja alkavat rakastaa Jumalaa kaiken vanhurskauden lähteenä ja siksi kääntyvät syntiä vastaan vihaten ja inhoten sitä. Tämä on se katumus, jota tulee harjoittaa ennen kastetta. Valmistautumiseen kuuluu vielä se, kun he asettavat tavoitteekseen ottaa vastaan kasteen, aloittaa uuden elämän ja pitää Jumalan käskyt. Tästä valmistautumisesta on kirjoitettu: *Sen, joka Jumalan tykö tulee, täytyy uskoa, että Jumala on ja että hän palkitsee ne, jotka häntä etsivät*²¹ ja: *Poikani, ole turvallisella mielellä; sinun syntisi annetaan sinulle anteeksi*²² ja: *Herran pelko karkoittaa synnin*²³ ja: *Tehkää parannus ja ottakoon kukin teistä kasteen Jeesuksen Kristuksen nimeen syntienne anteeksisaamiseksi, niin te saatte Pyhän Hengen lahjan*²⁴ ja: *Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni, kastamalla heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettamalla heitä pitämään kaikki, mitä minä olen käskenyt teidän pitää*²⁵ ja lopuksi: *Valmistakaa sydämenne Herralle*.²⁶

19 Room. 10:17.

20 Room. 3:24.

21 Hepr. 11:6.

22 Matt. 9:2.

23 Sirak 1:27 (Vulgata).

24 Ap.t. 2:38.

25 Matt. 28:19-20.

26 1. Sam. 7:3 (Vulgata).

Luku 7. Mikä on vanhurskauttamisen olemus ja mitkä ovat sen syyt.

Tätä valmistautumista seuraa sitten itse vanhurskauttaminen, joka ei ole pelkkää syntien anteeksiantamista vaan sen lisäksi myös sisäisen ihmisen pyhittämistä ja uudistamista vapaaehtoisesti vastaanotetun armon ja muiden lahjojen kautta, niin että ihminen muuttuu väärintekijästä vanhurskaaksi ja vihollisesta ystäväksi *tullakseen iankaikkisen elämän perilliseksi toivon mukaan*.²⁷

Tämän vanhurskauttamisen eri tyyppiset syyt ovat seuraavat: finaalisena eli tavoitesyynä on Jumalan ja Kristuksen kunnia ja iankaikkinen elämä; efektiivisenä eli vaikutussyynä on itse laupias Jumala, joka ilmaiseksi puhdistaa ja pyhittää²⁸ painaen sinettinsä ja voidellen²⁹ luvattulla Pyhällä Hengellä, joka on meidän perintömme vakuutena,³⁰ meritorisena eli ansiollisena syynä puolestaan on hänen rakas ainokainen Poikansa Herramme Jeesus Kristus, joka silloin kun me vielä olimme vihollisia³¹ *suuren rakkautensa tähden, jolla hän on meitä rakastanut*,³² pyhällä kärsimisellään ristinpuussa ansaitsi meille vanhurskauttamisen ja kantoi hyvityksen Isälle Jumalalle meidän edestämme; instrumentaalisena eli välinesyynä on kasteen sakramentti, joka on uskon sakramentti ja jota ilman ei kenenkään kohdalla koskaan voi toteutua vanhurskauttaminen. Lopuksi vanhurskauttamisen ainoa formaalinen eli muotosyy on Jumalan vanhurskaus, ei kuitenkaan se, jonka kautta hän itse on vanhurskas vaan se, jolla hän tekee meistä vanhurskaita, eli se vanhurskaus, jossa me hänen lahjansa saaneina uudistumme mieleemme hengeltä,³³ joten meille ei siis vain lueta vanhurskautta vaan meitä kutsutaan sa-

27 Tit. 3:7.

28 Vrt. 1. Kor. 6:11.

29 Vrt. 2. Kor. 1:21, 22.

30 Ks. Ef. 1:13, 14.

31 Vrt. Room. 5:10.

32 Ef. 2:4.

33 Vrt. Ef. 4:23.

nan varsinaisessa mielessä vanhurskaiksi, joita me olemmekin³⁴ ja me kukin vastaanotamme itseemme omakohtaisen vanhurskauden sen määrän mukaan, jolla Pyhä Henki jakaa kullekin erikseen niin kuin tahtoo³⁵ ja kunkin oman valmistautuneisuuden ja yhteistyön mukaisesti. Vaikka siis ainoastaan se voi olla vanhurskas, jolle annetaan osallisuus Herramme Jeesuksen Kristuksen kärsimisen ansioon, niin tämä antaminen tapahtuu jumalatonta vanhurskautettaessa silloin, kun Kristuksen pyhän kärsimisen ansioiden perusteella Jumalan rakkaus Pyhän Hengen kautta vuodatetaan vanhurskautettavien sydämiin³⁶ ja niihin kiinnittyy. Näin siis vanhurskauttamisessa ihminen vastaanottaa samanaikaisesti syntien anteeksiantamisen kanssa häneen vuodatetut uskon, toivon ja rakkauden lahjat Jeesuksen Kristuksen kautta, johon hänet liitetään. Sillä usko, jollei siihen ole liittynä toivo ja rakkaus, ei yhdistä ihmistä täydellisesti Kristukseen eikä tee hänestä Kristuksen ruumiin elävää jäsentä. Tästä syystä sanotaankin totuuden mukaisesti, että usko ilman tekoja on kuollut ja tehoton³⁷ ja ettei Jeesuksessa Kristuksessa auta ympärileikkaus eikä ympärileikkaamattomuus vaan rakkauden kautta vaikuttava usko.³⁸ Tätä uskoa katekumeenit apostolista traditiota seuraten pyytävät kirkolta ennen kasteen sakramenttia, silloin kun he pyytävät sitä uskoa, joka antaa iankaikkisen elämän, ja jota elämää usko ilman toivoa ja rakkautta ei voi antaa. Siksi he välittömästi saavatkin kuulla Kristuksen sanat: *Jos tahdot päästä elämään sisälle, niin pidä käskyt.*³⁹ Näin heidän vastaanottaessaan todellisen ja kristillisen vanhurskauden heitä heti uudestisyntymisen jälkeen käsketään säilyttämään kirkkaana ja tahrattomana se uusi vaate,⁴⁰ jonka Kristus on heille antanut sen vaateen sijas-

34 Vrt. 1. Joh. 3:1.

35 Ks. 1. Kor. 12:11.

36 Vrt. Room. 5:5.

37 Vrt. Jaak. 2:17, 20.

38 Ks. Gal. 5:6.

39 Matt. 19:17.

40 Vrt. Luuk. 15:22.

ta, jonka Aadam tottelemattomuudellaan menetti sekä itseltään että meiltä, jotta he voisivat kantaa sen tahrattomana Herramme Jeesuksen Kristuksen tuomioistuimen eteen ja saisivat periä iankaikkisen elämän.⁴¹

Luku 8. Miten on ymmärrettävä se, että jumalaton vanhurskautetaan uskon kautta ja että se tapahtuu lahjaksi.

Kun Apostoli sanoo, että ihminen vanhurskautetaan uskon kautta⁴² ja että se tapahtuu lahjaksi,⁴³ nämä sanat on ymmärrettävä siten kuin katolisen kirkon ainainen konsensus on ne ymmärtänyt ja selittänyt, nimittäin että me sanomme vanhurskautumisen tapahtuvan uskon kautta siksi, että usko on ihmisen pelastumisen alku ja kaiken vanhurskautumisen perustus ja juuri, sillä ilman uskoa on mahdoton olla Jumalalle otollinen⁴⁴ ja päästä jäseneksi Jumalan lasten joukkoon. Lisäksi sanomme vanhurskauttamisen tapahtuvan lahjaksi, koska ei mikään siitä, mikä edeltää vanhurskauttamista, ei usko, eivätkä teot, ansaitse vanhurskauttamisen armoa, sillä kuten Apostoli sanoo: jos se *on armosta, niin se ei ole enää teoista, sillä silloin armo ei enää olisikaan armo.*⁴⁵

Luku 9. Harhaoppisten perusteetonta luottamusta vastaan.

Vaikka siis onkin välttämätöntä uskoa, ettei syntejä koskaan ole annettu eikä anneta anteeksi muutoin kuin lahjaksi Jumalan laupeudesta Kristuksen tähden, niin kuitenkin ei kenellekään, joka kerskaa luottavansa ja olevansa varma, että hänen syntinsä on annettu anteeksi ja joka pelkästään tähän nojaten rauhoittaa mie-

41 Vrt. vanha kastekaava.

42 Vrt. mm. Room. 3:28.

43 Vrt. Room. 3:24.

44 Ks. Hepr. 11:6.

45 Room. 11:6.

lensä, tule sanoa, että hänen syntinsä annetaan tai on annettu anteeksi, niin kuin kylläkin voidaan harhaoppisten tai skismaatikkojen piirissä sanoa, vaan tämä turha ja kaikesta jumalisuudesta kaukana oleva luottamus on osa sitä myrskyä, jota elämme, ja tätä oppia saarnataan ankarasti taisteluaseena kirkkoa vastaan. Myöskään ei ole vakuutettava, että niiden, jotka todellakin ovat vanhurskautettuja, tulee henkilökohtaisesti ja ilman pienintäkään epäilyä pitää itseään vanhurskautettuina, eikä myöskään sanoa, että ainoastaan se, joka varmasti uskoo olevansa vanhurskautettu, myös todella on synneistään päästetty ja vanhurskautettu ja että synninpäästö ja vanhurskautus toteutuvat vain tämän uskon kautta, koska heidän mukaansa se, joka ei usko tätä, epäilee Jumalan lupauksia ja Kristuksen kuoleman ja ylösnousemuksen tehoa. Sillä niin kuin kenenkään hurskaasti ajattelevan ei tule epäillä Jumalan laupeutta, Kristuksen ansiota eikä sakramenttien voimaa ja tehoa, silti jokaisen on itseään, omaa henkilökohtaista heikkouttaan ja valmistautumattomuuttaan tarkastellessaan mahdollista olla peloissaan ja huolissaan omasta armontilastaan, koskapa kukaan ei voi sillä uskon varmuudella, johon ei voi sisältyä erhettä, tietää saaneensa itselleen Jumalan armon.

Luku 10. Vastaanotetun vanhurskauttamisen lisääntymisestä.

Näin siis ne, jotka on vanhurskautettu ja joista on tullut Jumalan ystäviä ja hänen huonekuntansa jäseniä⁴⁶ ja jotka *käyvät voimasta voimaan*,⁴⁷ uudistuvat päivä päivältä⁴⁸ kuten Apostoli sanoo, ja Jumalan ja kirkon käskyjen noudattamisen kautta toisaalta kuolettavat lihalliset jäsenensä⁴⁹ ja toisaalta antavat ne vanhurskauden

46 Vrt. Ef. 2:19.

47 Ps. 84:8.

48 Vrt. 2. Kor. 4:16.

49 Vrt. Kol. 3:5.

aseina pyhitykseen.⁵⁰ Näin he kasvavat Kristuksen armon kautta vastaanotetussa vanhurskaudessa yhä enemmän niin kuin on kirjoitettu: *Joka on vanhurskas, vanhurskautukoon edelleen,*⁵¹ ja myös: *Älä häpeä vanhurskautua kuolemaan asti,*⁵² ja jälleen: *Te näette, että ihminen tulee vanhurskaaksi teoista, eikä ainoastaan uskosta.*⁵³ Tätä vanhurskauden lisääntymistä pyhä kirkko pyytää rukoillessaan: *Kaikkivaltias Jumala, lisää meissä uskoa, toivoa ja rakkautta.*⁵⁴

Luku 11. Käskyjen noudattamisesta ja tämän noudattamisen välttämättömyydestä ja mahdollisuudesta.

Älköön siis kukaan, olipa hän miten suuressa määrin vanhurskautettu tahansa, luulko olevansa vapaa käskyjen noudattamisesta, älköönkä käyttäkö vaarallisen rohkeaa ja Isien anateeman uhalla kieltämää lausetta, jonka mukaan vanhurskautetulle ihmiselle Jumalan käskyt olisivat mahdottomat noudattaa. Sillä Jumala ei käske mahdottomia, vaan käskiessään kehottaa tekemään, mitä voit ja pyytämään, mitä et voi, ja auttaa sinua niin, että voit⁵⁵; ja *hänen käskynsä eivät ole raskaat*⁵⁶ ja hänen ikeensä on sovelias ja kuormansa keveä.⁵⁷

Ne, jotka ovat Jumalan lapsia, rakastavat Kristusta, ja jotka rakastavat häntä, pitävät (kuten hän itse todistaa) hänen sanansa⁵⁸, mihin he todellakin Jumalan avulla pystyvät. Vaikka tässä kuolevaisessa elämässä ihmiset, olivatpa he miten pyhiä ja vanhurskaita tahansa, välistä lankeavat ainakin vähäisiin ja päi-

50 Vrt. Room. 6:13, 19.

51 Ilm. 22:11 (Vulgata).

52 Sirak 18:22 (Vulgata).

53 Jaak. 2:24.

54 Messun rukous 13. sunn. helluntain jälkeen (nykyään kirkkovuoden 30. sunn.).

55 Augustinus, *Liber de nat. et grat.* luku 13.

56 1. Joh. 5:3.

57 Matt. 11:30.

58 Joh. 14:23.

vittäisiin synteihin, joita myös lieviksi eli veniaalisiksi synneiksi kutsutaan, he eivät sen tähden lakkaa olemasta vanhurskaita. Sillä vanhurskaiden nöyrä ja todenmukainen ääni kuuluu tässä lauseessa: *Anna meille anteeksi velkamme.*⁵⁹ Niin että vanhurskaiden itse tulee tietää olevansa sitäkin enemmän velvoitetut vaeltamaan vanhurskauden tietä, koska he synnistä jo vapautettuina ja Jumalan palvelijoiksi tulleina⁶⁰, raittiisti, vanhurskaasti ja jumalisesti eläen⁶¹ voivat edistyä Kristuksen Jeesuksen kautta, jonka kautta he myös ovat saaneet pääsyn tähän armoon.⁶² Sillä Jumala ei armossaan hylkää kerran vanhurskauttamiaan, jolleivät nämä ensin hylkää häntä. Kenenkään ei siis pidä uskonsa takia imarrella itseään ajatellen tulleen pelkän uskon kautta asetetuksi perillisen asemaan ja saavansa perinnön silloinkin kun hän ei ole kärsinyt yhdessä Kristuksen kanssa, jotta hänet myös yhdessä kirkastettaisiin.⁶³ Sillä Kristus itse (kuten Apostoli sanoo), *vaikka oli Poika, oppi siitä mitä hän kärsi, kuuliaisuuden, ja kun oli täydelliseksi tullut, tuli hän iankaikkisen autuuden aikaansaajaksi kaikille, jotka ovat hänelle kuuliaiset.*⁶⁴ Siksi Apostoli itse kehottaa vanhurskautettuja sanoen: *Ettekö tiedä, että jotka kilparadalla juoksevat, ne tosin kaikki juoksevat, mutta yksi saa voittopalkinnon. Juoskaa niin kuin hän, että sen saavuttaisitte. Minä en siis juokse umpimähkään, en taistele niin kuin ilmaan hosuen, vaan minä kuritan ruumistani ja massannan sitä, etten minä, joka muille saarnaan, itse ehkä joutuisi hyljättäväksi.*⁶⁵ Samoin Pietari, apostoleista ensimmäinen: *Pyrkikää sen tähden hyvien tekojen kautta tekemään kutsumisenne ja valitsemisenne lujaksi; sillä jos sen teette, ette koskaan lankea.*⁶⁶ Tästä käy selväksi, että ne, jotka sanovat vanhurskaan kaikissa hyvissä teoissaankin

59 Matt. 6:12.

60 Ks. Room. 6:22.

61 Vrt. Tit. 2:12.

62 Ks. Room. 5:2.

63 Ks. Room. 8:17.

64 Hepr. 5:8-9.

65 1. Kor. 9:24, 26-27.

66 2. Piet. 1:10 (Vulgata).

tekevän syntiä ainakin lievästi tai (mikä vielä sietämättömämpää) ansaitsevan iankaikkisen rangaistuksen, niin tehdessään vastustavat oikean kristinuskon oppia. Samoin tekevät myös ne, jotka väittävät vanhurskaiden tekevän syntiä kaikissa teoissaan, jos he ryhdistäytyäkseen velttoudestaan ja innostaakseen itseään kilvoittelemaan kilparadalla pitävät silmiensä edessä ensimmäisen tavoitteensa eli Jumalalle kunnian antamisen rinnalla myös iankaikkista palkkaa, niin kuin on kirjoitettu: *Minä olen taivuttanut sydämeni pitämään sinun käskysi palkitsemisen takia*⁶⁷ ja niin kuin Apostoli sanoo Mooseksesta, että *hän käänsi katseensa palkintoa kohti*.⁶⁸

Luku 12. On varottava uhkarohkeaa olettamusta omasta predestinaatiostaan.

Kenenkään ei pidä, niin kauan kuin hän elää tätä kuolevaista elämää, tehdä niin pitkälle menevää olettamusta Jumalan kätketyn ennaltamääräämisen salaisuudesta, että hän pitää varmana kuulumistaan predestinoitujen joukkoon, ikään kuin olisi totta, että vanhurskautettu ei enää voi tehdä syntiä tai jos hän syntiä tekee, hänen pitää olla varma siitä, että tulee sitä katumaan. Sillä kukaan ei voi muuten kuin erityisen ilmoituksen kautta tietää, ketkä Jumala on itselleen valinnut.

Luku 13. Kestävyyden lahjasta.

Samoin on ajateltava kestävyyden lahjasta, josta on kirjoitettu: *Joka vahvana pysyy loppuun asti, se pelastuu*⁶⁹ (mitä vahvana pysymistä ei voida saada mistään muualta kuin häneltä, joka on

67 Ps. 119:112 (Vulgata).

68 Hepr. 11:26.

69 Matt. 10:22, 24:13.

voimallinen pitämään pystyssä sen, joka seisoo, jotta hän kestävästi seisoi ja nostamaan pystyyn sen, joka kaatuu).⁷⁰ Älköön siis kukaan ylläpitäkö kestävydestään absoluuttista varmuutta, vaikka kaikkien tuleekin panna ja säilyttää mitä lujin toivo Jumalan apuun. Sillä elleivät he itse luovu pois Jumalan armosta, Jumala kyllä vie päätökseen sen hyvän työn, jonka hän on heissä aloittanut,⁷¹ vaikuttaen *sekä tahtomisen että tekemisen*.⁷² Sen tähden ne, jotka luulevat seisovansa, katsokoot, etteivät lankea⁷³ ja ahke-roikoot pelolla ja vavistuksella, että pelastuisivat,⁷⁴ vaivannäöissä, valvomisissa, almujen antamisessa, rukouksissa ja uhreissa, paastoissa ja puhtaudessa.⁷⁵ Koska he tietävät, että he ovat uudestisyntyneet kirkkauden toivoon⁷⁶, mutta ei vielä itse kirkkauteen, heidän tulee pelolla ajatella sitä taistelua, joka heillä vielä on jäljellä lihaa, maailmaa ja päholaista vastaan, josta taistelusta he eivät voi selvitä voittajina muuten kuin Jumalan armon avulla noudattamalla Apostolin sanoja: *Niin me siis olemme velassa, mutta ei lihalle, lihan mukaan elääksemme. Sillä jos te lihan mukaan elätte, pitää teidän kuoleman; mutta jos te Hengellä kuoletatte ruumiin teot, niin saatte elää*.⁷⁷

Luku 14. Syntiin langenneista ja heidän palauttamisestaan ennalleen.

Ne, jotka syntien kautta ovat langenneet pois vastaanottamastaan vanhurskauttamisen armosta, voivat tulla uudestaan vanhurskautetuiksi, kun he Jumalan herätteleminä parannuksen

70 Vrt. Room. 14:4.

71 Ks. Fil. 1:6.

72 Fil. 2:3.

73 Ks. 1. Kor. 10:12.

74 Ks. Fil. 2:12.

75 Vrt. 2. Kor. 6:5-6.

76 Vrt. 1. Piet. 1:3.

77 Room. 8:12-13.

sakramentin kautta ja Kristuksen ansion varassa pyrkivät saamaan takaisin menettämänsä armon. Tämä vanhurskauttamisen muoto on siis langenneen ennalleen palauttaminen, jota pyhät Isät sattuvasti nimittivät toiseksi pelastuslankuksi armon kadottamisen haaksirikon jälkeen. Niitä varten nimittäin, jotka kasteen jälkeen lankeavat synteihin, Kristus Jeesus asetti parannuksen sakramentin sanoessaan: *Ottakaa Pyhä Henki. Joiden synnit te anteeksi annatte, niille ne ovat anteeksi annetut; joiden synnit te pidättätte, niille ne ovat pidätetyt.*⁷⁸ Siksi onkin opetettava, että kristityn ihmisen parannus lankeamisen jälkeen eroaa suuresti kasteeseen liittyvästä parannuksesta. Lankeamisen jälkeinen parannus ei sisällä vain lakkaamista synnin teosta ja syntien inhoamista tai *särjettyä ja murjettua sydäntä*⁷⁹, vaan myös syntien sakramentaalisen tunnustamisen, ainakin aikomuksena (in voto) ja tilaisuuden tullen toteutettavana, papillisen synninpäästön, sekä myös hyvitystekojen, paastoamisten, almujen, rukousten ja muiden hurskaiden hengellisten harjoitusten muodossa. Nämä viimeksi mainitut eivät tapahdu iankaikkisen rangaistuksen poistamiseksi, joka yhdessä syyllisyyden kanssa annetaan anteeksi sakramentissa tai sakramenttiin kohdistuvassa aikomuksessa, vaan ne koskevat ajallista rangaistusta, jota (kuten Raamattu opettaa) ei päinvastoin kuin kasteen kohdalla aina anneta anteeksi niille, jotka kiittämättöminä Jumalalta saamastaan armosta eivät ole hävenneet saattaa murheelliseksi Pyhää Henkeä⁸⁰ ja turmella Jumalan temppeliä⁸¹. Tästä parannuksesta on kirjoitettu: *Muista siis, mistä olet langennut, ja tee parannus, ja tee niitä ensimmäisiä tekoja*⁸² ja myös: *Jumalan mielen mukainen murhe saa aikaan parannuksen,*

78 Joh. 20:22-23, vrt. Matt. 16:19.

79 Ps. 51:19.

80 Ks. Ef. 4:30.

81 Ks. 1. Kor. 3:17.

82 Ilm. 2:5.

joka koituu pelastukseksi⁸³ ja vielä: Tehkää parannus⁸⁴ ja: Tehkää parannuksen soveliaita hedelmiä.⁸⁵

Luku 15. Jokainen kuolemansynti aiheuttaa armon menettämisen, mutta ei jokainen uskon menettämistä.

Sitä petollista ajatusta vastaan, jota esittävät eräät ihmiset, jotka *pettävät suloisilla sanoilla ja kauniilla puheilla vilpittömien sydämet,*⁸⁶ on sanottava, ettei ihminen menetä vastaanottamansa vanhurskauttamisen armoa vain epäuskon synnin kautta, jossa itse usko menetetään, vaan jokaisen kuolemansynnin kautta, vaikkei siihen liittyisi uskosta luopumista. Tässä puolustetaan Jumalan lain oppia, sillä se sulkee pois Jumalan valtakunnasta ei vain epäuskoiset vaan myös ne uskovat, jotka ovat huorintekijöitä, avionrikkokojia, hekumoitsijoita, miehimyksiä, varkaita, ahneita, juomareita, pilkkaajia, anastajia⁸⁷ ja kaikki muut, jotka tekevät kuolettavia syntejä, jotka he Jumalan armon avulla olisivat voineet välttää⁸⁸ ja joiden tähden he tulevat erotetuiksi Kristuksen armosta.⁸⁹

Luku 16. Vanhurskauttamisen hedelmästä eli hyvien tekojen ansiosta ja itse tämän ansion luonteesta.

Edellä esitetyn pohjalta on kaikille vanhurskautetuille ihmisille, olivatpa he tämän saamansa armon jatkuvasti säilyttäneet tai sen menetettyään takaisin saaneet, julistettava Apostolin sanoja: *Tehkää runsaasti kaikkia hyviä tekoja tietäen, että teidän vaivoannäkönnne*

83 2. Kor. 7:10.

84 Matt. 3:2, 4:17.

85 Luuk. 3:8.

86 Room. 16:18.

87 Ks. 1. Kor. 6:9-10.

88 Vrt. Fil. 4:13, 2. Kor. 12:9.

89 Vrt. 1. Kor. 6:9-10, 1. Tim. 1:9-10.

*ei ole turha Herrassa.*⁹⁰ *Sillä Jumala ei ole väärämielinen, niin että hän unhottaisi teidän työnne ja rakkautenne, jota olette osoittaneet hänen nimessään*⁹¹ ja: *Älkää siis heittäkö pois uskallustanne, jonka palkka on suuri.*⁹² Siksi pä niille, jotka tekevät hyvää loppuun asti⁹³ ja panevat toivonsa Jumalaan, on iankaikkinen elämä esitettävä sekä toisaalta Jumalan lapsille Jeesuksen Kristuksen kautta laupiaasti luovattuna armona että toisaalta itse Jumalan lupauksen perusteella heidän hyvistä teoistaan ja ansioistaan uskollisesti maksettavana palkkana. Tämä nimittäin on se vanhurskauden sepele, josta Apostoli sanoo, että vanhurskas tuomari on antava sen hänelle, sen jälkeen kun hän on päättänyt kilvoituksensa ja juoksunsa eikä ainoastaan hänelle, vaan myös kaikille, jotka hänen ilmestymistään rakastavat.⁹⁴

Koska Jeesus Kristus ruumiinsa päänä ja viinipuuna⁹⁵ itse vuodattaa vanhurskautettuihin niin kuin jäseniinsä ja oksiinsa voiman, joka hyvä voima aina edeltää heidän tekojaan, seuraa niiden mukana ja kulkee niiden jäljessä, niin että ilman tätä voimaa ne eivät millään tavoin voi olla Jumalalle otollisia eikä ansiollisia, niin on uskottava, ettei vanhurskautetuilta puutu enää mitään, jotta heidän voitaisiin katsoa Jumalassa tekemiensä tekojen kautta tämän elämän olosuhteita vastaavalla tavalla täysin täyttäneen Jumalan lain vaatimukset ja todella ansainneen (jos nimittäin kuolevat armon tilassa⁹⁶) aikanaan saavutettavan iankaikkisen elämän. Vapahtajamme Kristus sanoo: *Joka juo sitä vettä, jota minä hänelle annan, se ei ikinä janoa, vaan siitä tulee hänessä sen veden lähde, joka kumpuaa iankaikkiseen elämään.*⁹⁷ Siksi meidän omaa vanhurskauttamme ei määritetä meistä itsestämme lähtöi-

90 1. Kor. 15:58 (Vulgata).

91 Hepr. 6:10 (Vulgata).

92 Hepr. 10:35.

93 Vrt. Matt. 10:22.

94 Ks. 2. Tim. 4:7-8.

95 Ks. Joh. 15:1-8.

96 Vrt. Ilm. 14:13.

97 Joh. 4:14.

sin olevaksi eikä myöskään jätetä huomiotta tai hylätä Jumalan vanhurskautta⁹⁸, jota sanotaan meidän vanhurskaudeksemme, koska se meissä asuvana vanhurskauttaa meidät, ja joka myös on Jumalan vanhurskaus, koska Jumala vuodattaa sen meihin Kristuksen ansioiden kautta.

Ei myöskään ole jätettävä huomiotta, miten Raamatussa hyvälle teolle annetaan niin suuri merkitys, että jos joku antaa yhdelle pienimmistä maljallisen kylmää vettä, Kristus lupaa hänelle, ettei hän jää vaille palkkaansa,⁹⁹ ja miten myös Apostoli todistaa: *Sillä tämä hetkisen kestävä ja kevyt ahdistuksemme tuottaa meille iankaikkisen ja määräämättömän kirkkauden ylenpalttisesti.*¹⁰⁰ Älköön kristitty ihminen kuitenkaan panko luottamustaan ja kerskaustaan itseensä vaan Jumalaan,¹⁰¹ jonka hyvyys kaikkia ihmisiä kohtaan on niin suuri, että hän haluaa omien lahjojensa olevan ihmisten ansioita. Ja koska *monessa kohden me kaikki hairahdumme*,¹⁰² jokaisen tulee pitää silmiensä edessä Jumalan laupeus ja hyvyys, mutta myös hänen ankaruutensa ja tuomionsa, eikä olla itsensä tuomari silloinkaan, kun hänellä ei ole mitään tunnollaan,¹⁰³ sillä ihmisten koko elämä ei ole inhimillisen tuomion tutkittavissa ja tuomittavissa, vaan Jumalan, *joka on saattava valoon pimeyden kätköt ja tuova ilmi sydänten aivoitukset; ja silloin kukin saa kiitoksensa Jumalalta*,¹⁰⁴ joka, niin kuin on kirjoitettu, *maksaa kullekin hänen tekojensa mukaan.*¹⁰⁵

Esitettyään tämän katolisen vanhurskauttamista koskevan opin, ja muistutettuaan, että jos joku ei uskollisesti ja vakaasti sitä vastaanota, se ei voi tulla vanhurskautetuksi,¹⁰⁶ pyhä synodi nä-

98 Vrt. Room. 10:3.

99 Ks. Matt. 10:42, Mark. 9:41.

100 2. Kor. 4:17.

101 Vrt. 1. Kor. 1:31, 2. Kor. 10:17, (Jer. 9:23-24).

102 Jaak. 3:2.

103 Vrt. 1. Kor. 4:3-4.

104 1. Kor. 4:5.

105 Matt. 16:27. Ks. Room. 2:6 ja Ilm. 22:12.

106 Vrt. Athanasiuksen uskontunnustus.

kee hyväksi liittää siihen seuraavat kaanonit, jotta kaikki tietäisivät, mitä heidän tulee pitää ja seurata ja mitä heidän tulee välttää ja paeta.

VANHURSKAUTTAMISTA KOSKEVAT KAANONIT

1. Jos joku sanoo, että ihminen voi teoillaan, joita hän tekee luonnollisilla voimillaan tai lain opetuksen kautta, ilman Jeesuksen Kristuksen kautta annettua jumalallista armoa vanhurskautua Jumalan edessä: hän olkoon erotettu.

2. Jos joku sanoo, että jumalallinen armo annetaan Jeesuksen Kristuksen kautta vain sitä varten, että ihminen helpommin voisi elää vanhurskaasti ja ansaita iankaikkisen elämän; aivan kuin ihminen vapaan valintansa (*liberum arbitrium*) kautta myös ilman armoa kykenisi kumpaankin, vaikkakin tosin vaivalloisesti ja vaikeammin: hän olkoon erotettu.

3. Jos joku sanoo, että ihminen voi ilman Pyhän Hengen edeltävää vaikutusta ja apua uskoa, toivoa ja rakastaa tai katua niin kuin tulee, jotta hänelle annetaan vanhurskauttamisen armo: hän olkoon erotettu.

4. Jos joku sanoo, että ihmisen vapaa valinta ollessaan Jumalan liikkeelle panema ja innostama ei millään tavoin ole yhteistyössä Jumalan kanssa myöntyessään hänen kutsuunsa ja innostamiseensa, jonka myöntymisen kautta se asettautuu ja valmistautuu vastaanottamaan vanhurskauttamisen armon, ja että se ei voi olla myöntymättä vaikka tahtoisikin, ja että se elottomien olioiden tavoin ei lainkaan toimi vaan on pelkästään passiivinen: hän olkoon erotettu.

5. Jos joku sanoo, että ihmisen vapaan valinnan kyky on Aadaminn synnin jälkeen menetetty tai sammunut, tai että se on olemassa vain pelkkänä sanana ilman vastaavaa todellisuutta, tai vihdoin, että se on saatanan kirkkoon tuoma harhakuva: hän olkoon erotettu.

6. Jos joku sanoo, ettei ihmisen vallassa ole tehdä teitään pahoiksi, vaan että Jumala vaikuttaa samalla tavoin hänen pahat ja hyvät tekonsa ei vain sallimalla ne vaan nimenomaisesti ja itsensä kautta, niin että Juudaan kavallus ja Paavalin kutsuminen ovat Jumalan omaa tekoa yhtä suuressa määrin: hän olkoon erotettu.

7. Jos joku sanoo, että kaikki teot, jotka on tehty ennen vanhurskauttamista, olivatpa ne tehdyt missä tarkoituksessa tahansa, ovat todellisia syntejä tai että ne ansaitsevat Jumalan vihan, tai että mitä innokkaammin joku pyrkii valmistautumaan armoon, sitä raskaammin hän tekee syntiä: hän olkoon erotettu.

8. Jos joku sanoo, että helvetin pelko, jonka vaikutuksesta me syntejämme surren pakenemme Jumalan laupeuden turviin tai vältämme syntien tekemistä, on syntiä, tai että se tekee syntiset vielä pahemmiksi: hän olkoon erotettu.

9. Jos joku sanoo jumalattoman tulevan vanhurskautetuksi pelkästä uskosta, niin että hän sillä tarkoittaa sitä, ettei vanhurskauttamisen armon saamiseen tarvita uskon lisäksi mitään muuta yhteistyötä ihmisen taholta ja ettei ihmisen tahtomisensa tasolla miltään osalta tarvitse valmistautua ja asettautua armon vastaanottamiseen: hän olkoon erotettu.

10. Jos joku sanoo, että ihmiset voivat tulla vanhurskautetuiksi ilman sitä Kristuksen vanhurskautta, jonka hän ansaitsi meillemme, tai sitten että tämän Kristuksen vanhurskauden kautta ihmiset sanan täsmällisessä mielessä itse ovat vanhurskaita: hän olkoon erotettu.

11. Jos joku sanoo ihmisen tulevan vanhurskautetuksi joko niin, että hänen hyväkseen pelkästään luetaan Kristuksen vanhurskaus tai että hänelle pelkästään annetaan synnit anteeksi ilman sitä armoa ja rakkautta, jonka Pyhä Henki heidän sydämiinsä vuodattaa ja joka niissä pysyy, tai sitten, että ihmiset vanhurskauttava armo on pelkkä Jumalan suosiollisuus: hän olkoon erotettu.

12. Jos joku sanoo, ettei vanhurskauttava usko ole mitään muuta kuin luottamus jumalalliseen laupeuteen, joka antaa syn-

nit anteeksi Kristuksen tähden, tai että vanhurskauttamisemme tapahtuu pelkästään tämän luottamuksen kautta: hän olkoon erotettu.

13. Jos joku sanoo, että jokaisen ihmisen kohdalla syntien anteeksisaamiseksi on välttämätöntä, että hän uskoo varmasti ja ilman minkäänlaista omasta heikkoudestaan ja valmistautumattomuudestaan aiheutuvaa epävarmuutta, että hänen syntinsä ovat anteeksiannetut: hän olkoon erotettu.

14. Jos joku sanoo, että ihminen päästetään synneistään ja vanhurskautetaan sen kautta, että hän varmasti uskoo että hänet päästetään ja vanhurskautetaan, tai ettei kukaan muu ole todellisesti vanhurskautettu kuin se, joka uskoo tulleensa vanhurskautetuksi, ja että synneistä päästäminen ja vanhurskauttaminen toteutuu pelkästään tämän uskon kautta: hän olkoon erotettu.

15. Jos joku sanoo, että itse usko velvoittaa uudestisyntyneen ja vanhurskautetun ihmisen uskomaan, että hän kuuluu varmasti ennaltamäärättyjen joukkoon: hän olkoon erotettu.

16. Jos joku sanoo absoluuttisesti ja erehtymättömästi olevansa varma siitä, että hänellä tulee olemaan tuo suuri loppuun asti kestävänsä pysymisen lahja, niin, jollei hän tätä asiaa ole erityisen ilmoituksen kautta saanut tietoonsa: hän olkoon erotettu.

17. Jos joku sanoo, että vanhurskauttamisen armo annetaan vain niille, jotka on ennalta määrätty elämään ja että kaikki muut, jotka kutsutaan, saavat kyllä kutsun mutta eivät armoa, koska jumalallinen voima on heidät ennaltamäärännyt pahuuteen: hän olkoon erotettu.

18. Jos joku sanoo, että Jumalan käskyt ovat vanhurskautekullekin ja armon alla elävälle ihmiselle mahdolliset noudattaa: hän olkoon erotettu.

19. Jos joku sanoo, ettei evankeliumissa käsketä mihinkään muuhun kuin uskoon ja että kaikki muu on yhdentekevää ja vaapaata eikä sisällä käskyjä eikä kieltoja, tai että kymmenen käskyä eivät millään tavoin koske kristittyjä: hän olkoon erotettu.

20. Jos joku sanoo, ettei vanhurskautettu ja todella täydelli-

seksi tullut ihminen ole velvoitettu noudattamaan Jumalan ja kirkon käskyjä vaan ainoastaan uskomaan, ikään kun evankeliumi olisi paljas ja absoluuttisesti vain iankaikkisen elämän lupaus ilman käskyjen noudattamisen muodostamaa ehtoa: hän olkoon erotettu.

21. Jos joku sanoo, että Jumala on antanut Jeesuksen Kristuksen ihmisille Vapahtajaksi, johon heidän on pantava luottamuksensa, mutta ei samalla lain antajaksi, jota heidän on toteltava: hän olkoon erotettu.

22. Jos joku sanoo, että vanhurskautettu voi ilman Jumalan erityistä apuakin pysyä saamassaan vanhurskaudessa, tai ettei hän tämän avunkaan turvin voi siinä pysyä: hän olkoon erotettu.

23. Jos joku sanoo, ettei kerran vanhurskautettu voi enää sen jälkeen tehdä syntiä eikä menettää armoa ja ettei sen tähden se, joka lankeaa ja tekee syntiä, ole koskaan ollutkaan todellisesti vanhurskautettu, tai sitten sanoo, että vanhurskautettu voi koko elämänsä ajan välttää kaikki vieläpä lievätkin synnit, paitsi jos on kysymys Jumalan suomasta poikkeuksellisesta erityisasemasta, jonka kirkko tunnustaa Neitsyt Marian kohdalla: hän olkoon erotettu.

24. Jos joku sanoo, että hyvillä teoilla ei ole vaikutusta vastaanotetun vanhurskauden säilymiselle ja vieläpä lisääntymiselle Jumalan edessä, vaan että nämä teot ovat yksinomaan vastaanotetun vanhurskauttamisen hedelmiä ja merkkejä, mutta eivät samalla sen lisääntymisen syitä: hän olkoon erotettu.

25. Jos joku sanoo vanhurskaan jokaisessa hyvässä teossaan tekevän ainakin lievästi syntiä tai (mikä vielä sietämättömämpää) tekevän syntiä kuolemaksi ja niin ansaitsevan iankaikkisen rangaistuksen ja että hän voi välttyä tulemasta sen kautta tuomituksi vain koska Jumala ei lue hänelle näitä tekoja tuomioksi: hän olkoon erotettu.

26. Jos joku sanoo, ettei vanhurskaiden tule Jumalassa tekemiensä hyvien tekojen vuoksi odottaa tai toivoa Jumalalta hänen laupeutensa ja Jeesuksen Kristuksen ansion tähden iankaikkis-

ta palkkiota, mikäli he hyvän tekemisessään ja Jumalan käskyjen täyttämisessään pysyvät kestävinä loppuun saakka: hän olkoon erotettu.

27. Jos joku sanoo, ettei ole olemassa mitään muuta kuolemansyntiä kuin epäusko, tai ettei epäuskon lisäksi mikään muu vaikka miten raskas tai suuri synti tahansa voi aiheuttaa kerran vastaanotetun armon menettämistä: hän olkoon erotettu.

28. Jos joku sanoo, että synnin kautta menetetyn armon kanssa aina samalla menetetään myös usko, tai sanoo, ettei jäljelle jäänyt usko, joka kylläkään ei ole elävä, ole todellista uskoa, tai sitten sanoo, ettei se, jolla on usko ilman rakkautta, ole kristitty: hän olkoon erotettu.

29. Jos joku sanoo, ettei se, joka kasteen jälkeen on langennut, voi Jumalan armon avulla nousta jälleen, tai sanoo, että hän kyläkin voi, mutta pelkän uskon avulla ilman parannuksen sakramenttia, saada menetetyn vanhurskauden takaisin, vaikka pyhä roomalaiskatolinen kirkko Herramme Kristuksen ja hänen apostoliensa opettamana on toisin aina tähän asti julistanut, oppina säilyttänyt ja opettanut: hän olkoon erotettu.

30. Jos joku sanoo, että jokaiselle, joka vanhurskauttamisen armon vastaanotettuaan on tehnyt syntiä ja sitä katuu, annetaan hänen syyllisyytensä anteeksi ja hänen iankaikkisen rangaistuksen alaisuutensa pyyhitään pois sillä tavoin, ettei häneen jää mitään ajallisen rangaistuksen alaisuutta, joka rangaistus hänen on suoritettava joko tässä elämässä tai sitten tulevassa elämässä kii-rastulessa, ennen kuin hänelle voi avautua pääsy taivaan valtakuntaan: hän olkoon erotettu.

31. Jos joku sanoo, että vanhurskautettu ihminen tekee syntiä, kun hän tekee hyvää ajatellen iankaikkista palkkaa: hän olkoon erotettu.

32. Jos joku sanoo, että vanhurskautetun ihmisen hyvät teot ovat sillä tavoin Jumalan lahjoja, että ne eivät samalla kertaa ole tämän vanhurskautetun hyviä ansioita, tai sanoo, ettei vanhurskautettu Jumalan armolle ja Jeesuksen Kristuksen ansiolle (jonka

Kristuksen ruumiin elävä jäsen hän on) rakentuvien hyvien tekojen kautta todellisesti ansaitse osalleen tulleen armon lisääntymistä, iankaikkista elämää ja itse tämän iankaikkisen elämän saavuttamista (mikäli hän kuolee armon tilassa) ja vieläpä kirkkauden lisääntymistä: hän olkoon erotettu.

33. Jos joku sanoo, että tämä pyhän synodin tässä dekreetissä ilmaisema katolinen vanhurskauttamisoppi joltakin osalta vähentää Jumalan kunniaa tai Herramme Jeesuksen Kristuksen ansioita, eikä pikemminkin kirkasta uskomme totuutta ja Jumalan ja Jeesuksen Kristuksen kunniaa: hän olkoon erotettu.

SAMASSA KUUDENNESSA ISTUNNOSSA (13.1.1547) JULKAISTU DEKREETTI PIISPOJEN JA ALEMPIEN KIRKONMIESTEN ASUMISVELVOLLISUUDESTA VIRKAPAIKKAKUNNALLAAN.

Luku 1. *(Prelaattien tulee asua kirkkojensa yhteydessä)*

Tämä sama pyhä synodi puheenjohtajinaan samat Apostolisen Istuimen legaatit haluaa ryhtyä pystyttämään sortunutta kirkollista järjestystä, puhdistamaan papistossa ja kristikansassa esiintyviä turmeltuneita tapoja ja katsoo, että tämä työ on aloitettava niistä, jotka toimivat merkittävimpien kirkkojen esimiehinä. *Sillä esimiesten moitteettomuus on heidän alaistensa pelastus.*¹ Synodi luottaa siihen, että Herramme ja Jumalamme laupeuden ja Jumalan maanpäällisen sijaisen taitavan huolenpidon kautta tulevaisuudessa kirkkoja johtamaan (joka tehtävä olisi enkelienkin hartioilla pelottava) otetaan autuaitten Isiemme kunnioitettavien säädösten mukaisesti niitä, jotka ovat kaikkein arvollisimpia ja joiden aikaisemman elämän kaikki vaiheet, nuoruuden kynnykseltä kiitettävästi suoritettujen kirkollisten opintojen kautta aina miehuuden vuosiin, an-

1 Dist. 61. c. 5 *Miramur* (Leo I).

tavat heistä todistuksen. Kaikkien patriarkallisten, primaattisten, metropolitaanisten ja katedraalikirkkojen esimiehiä, hoitivatpa he tätä tehtävää millä perusteella tahansa, synodi kehottaa ja haluaa, että he pitävät mielessään tämän kehotuksen, että heidän on otettava itsestään vaari ja huolehdittava *kaikesta laumasta, johon Pyhä Henki on heidät pannut kait-sijoiksi paimentamaan Jumalan kirkkoa, jonka hän omalla verellään on itselleen lunastanut*² ja valvottava niin kuin Apostoli käsksee kaikessa vai-vaa nähden ja toimittaen virkansa täydellisesti.³ Tietäkööt he, etteivät he tätä virkaansa suinkaan voi täyttää, jos he palkkalaisten tavoin jättä-vät heille uskotut laumat eivätkä vartioi lampaitaan, joiden veren ylim-mäinen Tuomari on kerran vaativa heidän kädestään ja on varmaa, ettei paimenen puolusteluja tulla hyväksymään, jos susi syö lampaat ja pai-men on siitä tietämätön. Ja kuitenkin nykyaikana usein havaitaan monia (mikä on hyvin murehduttavaa), jotka unohtaen jopa omankin pelastuk-sensa ja asettaen maalliset asiat taivaallisten ja inhimilliset jumalallisten edelle, harhailevat monissa tehtävissä ja täyttävät aikansa maallisilla toimilla jättäen lammastarhan ja laiminlyöden huolenpidon heille usko-tuista lampaista. Siksi pyhä kirkolliskokous haluaa tämän dekreetin voi-malla uudistaa vanhat kaanonit, jotka aikojen ja ihmisten turmelemina ovat miltei kokonaan jääneet pois käytännöstä ja jotka oli julkaistu niitä vastaan, jotka eivät asu virkapaikkakunnallaan. Lisäksi kirkolliskokous tehdäkseen asumisvelvollisuuden entistä lujemmaksi ja parantaakseen elämäntapoja kirkossa päättää ja säätää seuraavaa:

Jos joku, jolla on millä perusteella tai oikeudella tahansa hallinnas-saan patriarkan, primaksen, metropoliitan tai katedraalikirkko, ja olipa hänen oma arvonsa, arvoasteensa tai korkea-arvoisuutensa mikä tahan-sa, on laillisen esteen tai oikeiden ja kohtuullisten syiden lakattua pois-sa hiippakunnastaan kuusi kuukautta yhteen menoon, hänen lain pe-rusteella automaattisesti voimaan tulevana rangaistuksenaan on se, että hänen yhden vuoden tuloistaan on neljäsosa kirkollisen esimiehen toi-mesta osoitettava käytettäväksi kirkkorakennusten ja seudun köyhien hyväksi. Jos hän vielä toiset kuusi kuukautta pysyy poissa, hän men-nettäköön vielä toisen neljänneksen tuloistaan, jotka on osoitettava sa-maan tarkoitukseen. Jos hän osoittautuu vielä uppiniskaisemmaksi, on

2 Ap.t. 20:28.

3 Vrt. 2. Tim. 4:5.

hänen saattamiseksi ankarampien kaanonien määräämien rangais-
tusten alaiseksi metropoliitan, jos kyseessä on joku poissa pysyvä hän-
nen kirkkoprovinsinsa piispa, tai jos poissaolija on metropoliitta, hänen
kirkkoprovinsinsa vanhimman hiippakunnassaan asuvan piispan au-
tomaattisesti voimaan tulevan kirkkoonastumiskiellon uhalla ilmoitet-
tava kolmen kuukauden kuluessa kirjeitse tai lähettilään kautta asiasta
Roman paaville, joka voi käyttää korkeimman Istuimensa auktoriteet-
tia poissaolijoita kohtaan, siinä määrin kuin heidän suurempi tai pie-
nempi uppiniskaisuutensa vaatii, ja voi antaa heidän kirkoilleen hyö-
dyllisempiä paimenia sen mukaan kuin hän Herrassa näkee asioiden
kannalta parhaaksi.

Luku 2. *(Virkatulolähteistä, joihin sisältyy henkilökohtainen asumisvelvolli-
suus)*

Piispoja alempia kirkonmiehiä, joilla on jokin sellainen kirkollinen vir-
katulolähde, johon lain tai tavan nojalla liittyy henkilökohtainen asumis-
velvollisuus, tulee heidän esimiestensä pakottaa sopivilla oikeudellisil-
la keinoilla asumaan virkapaikkakunnallaan (sen mukaan kuin näiden
esimiesten käsityksen mukaan on hyväksi kirkkojen toiminnalle ja li-
turgisen elämän edistämiseksi ottaen huomioon myös kyseisten henki-
löiden ominaisuudet), eikä kukaan voi vedota privilegioihin tai ikuisiin
lupiin, jotka vapauttaisivat heidät asumisvelvollisuudesta tai jotka salli-
sivat tulojen nauttimisen poissaolevina. Milloin kyseessä ovat määrää-
kaiset vapautukset tai järjestelyt, jotka on annettu hyväksyttävistä syistä
ja joista kirkolliselle Esivallalle on esitettävä pätevä todisteet, ne jäävät
voimaan. Näissäkin tapauksissa piispojen (ja tässä asiassa Apostolisen
Istuimen valtuuttamina) tulee huolehtia siitä, että sopivien sijaisten ni-
mittämisen ja tuloista sopivan osan heille osoittamisen kautta sielunhoi-
to tulee hoidetuksi ilman laiminlyöntejä, eikä tästä velvollisuudesta voi
kukaan minkään privilegion tai muun erivapautuksen nojalla vapautua.

Luku 3. *(Rikkomuksia tehneiden klooruksen jäsenten rankaisemisesta)*

Pyrkikööt kirkkojen esimiehet viisaasti ja tunnontarkasti korjaamaan
alaistensa kurittomuuksia. Siksi ei ketään hiippakuntapapistoon kuu-

luvaa, olipa hänen asemansa mikä tahansa, eikä myöskään ketään luostarinsa ulkopuolella elävää sääntökuntalaista, vaikka hän käyttäisi verukkeenaan sääntökuntansa privilegioita, tulee pitää näiden määräysten ulkopuolella olevana. Niinmuodoin jos tällainen henkilö tekee jonkin rikoksen, paikallisella kirkollisella Esivallalla (tässä asiassa myös Apostolisen Istuimen valtuuttamana) on valta käydä tarkastamassa, rangaista ja palauttaa järjestykseen.

Luku 4. *(Piispojen tarkastusvelvollisuudesta)*

Katedraalien ja muiden tärkeiden kirkkojen kapitulit ja niiden jäsenet eivät voi turvautua mihinkään erivapautuksiin, tapasäännöksiin, tuomioihin ja sopimukseen (jotka velvoittavat niiden tekijöitä, mutta ei heidän seuraajiaan) välttyäkseen siltä, että heidän omat piispansa ja muut ylemmät prelaatit, joko yksin tai yhdessä hyväksi näkemiensä henkilöiden kanssa, kanonisia määräyksiä seuraten, joka kerran kun asia sitä vaatii, voivat ja heillä on valta tulla tutkimaan, palauttamaan järjestykseen ja oikaisemaan heitä, myös Apostolisella auktoriteetilla.

Luku 5. *(Kielto suorittaa piispallisia toimituksia vieraassa hiippakunnassa)*

Kukaan piispa ei edes minkään privilegion voimalla voi suorittaa piispallisia toimituksia toisen piispan hiippakunnassa muuten kuin paikallisen kirkollisen Esivallan nimenomaisella luvalla ja kohdistuen vain saman Esivallan alaisiin henkilöihin. Jos toisin on menetelty, piispa olkoon piispallisista toimituksista ja tällä tavoin vihityt saamaansa vihkimykseen liittyvistä toimituksista itse lain nojalla pidätetyt.